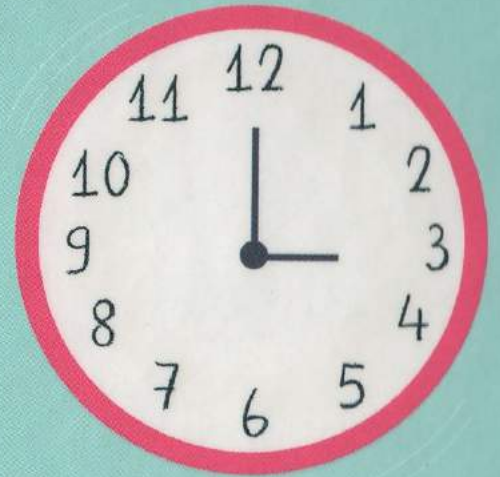

821.111-312.5
B46

Час для Кохання

C1209310

Голлі
Вільямс

НАСНАЖЛИВО
Й ЗАХОПЛИВО
The Guardian

Vivat
ВИДАВНИЦТВО

РОЗДІЛ I

Січень 1967

Теленькнув дверний дзвінок.

— Твоя черга, — промовив Макс і цмокнув Вайолет.

Вона знехотя підвелася з вицвілої зеленастої подушки, яку вони знайшли на канапі, що її хтось викинув надвір. Дзвінок дзеленькнув ще раз, але Вайолет не прискорила кроку й спокійно просувалася далі до виходу повз матраци, руки, ноги, попільнички.

Двері відчинилися — і Ел, побачивши її лице, здригнувся, наче опинився на мить за межами часу. На темному тлі дерев'яної, із сируватими плямами обшивки стін вона скидалася на портрет Фріди Кало — такий самий застиглий погляд, непривітний вираз. Густо підведені олівцем очі, дві довгі й чорні, дещо розпатлані коси, світла, трохи виляняла, завдовжки до підлоги сукня, старомодний мереживний комір, що підкреслював сніжну білизну обличчя.

Темзін і Джонні хотіли чимшвидше дістатися всередину, тоді як Ел зачаровано залякнун на порозі.

— Джен сказала, що нам сюди! Дев'яносто друга квартира, еге ж? — вищирився до дівчини Джонні, звівши довгі кучері над нерухожим Еловим плечем. — Друже, ну ж бо, — пробурмотів він Елу на вухо й злегка підштовхнув його вперед.

— Заходьте, — знову без тіні усміху проказала Вайолет — вони були четвертою зграйкою, яку сюди запросили Джен або Макс. — Ми зараз у Максівій кімнаті.

Ел спробував їй усміхнутися, але вона вже вирушила коридором назад. Його трішки спантеличив її валлійський акцент, утім дарма. Після вступу до університету Ел чув стільки різних інтонацій, відкривав для себе стільки нового! У гуртожитку він мешкав з хлопцем, що говорив, як Пол Маккартні, а той натомість довго не вірив, що Ел походить з Йоркширу.

— Там, мабуть, стоїть завод, що виготовляє срібні ложки для всіляких пестунчиків долі, — пожартував він. І Ел припускав, що Джонні навмисно вимовляв слова на манчестерський лад, аби лише не так сильно скидатися на представника середнього класу.

У перший вечір перебування в Шеффілді Джонні підійшов до Ела на зборах студентської спілки і спитав, чи тому подобається Джимі Гендріке. Та коли Ел підтакнув, той буркнув: «Трясця, дякую тобі». Джонні пробув у кампусі лише кілька годин і вже сердився: мовляв, тутешні всі такі «відверті».

— Один мені навіть сказав, що його улюблений співак — Род Стюарт.

Голову Джонні вкривала буйна світло-каштанова кучма, і він так багато курих, що часом геть забував про їжу, а ще був худіший за Ела й на кілька дюймів від нього нижчий. На Темзін він накинув оком через те, що та курила зі щирою зневагою до своєї цигарки, і тому вона теж стала його подругою.

Одного дня, коли вони чекали біля аудиторії, де мала відбутися лекція з політології, Джонні познайомив Темзін з Елом, і то був потяг до неї з першого погляду: дівчина мала густе, хвилясте темно-каштанове волосся, прямий погляд і пружні стегна, які можна було вглядіти між високими чоботами з фіолетової замші та пухнастим пальтом кольору патоки. Але Темзін негайно натякнула, що має коханого в Лондоні — той працював фотографом, і йому вже виповнилося аж двадцять дев'ять років.

Але попри те, що це пихате створіння вдавало, ніби заледве терпить біля себе Ела і Джонні, усі троє були в захваті одне від одного. Дружба з Темзін стала для Ела одкровенням: вони обоє закінчили елітні школи (вона — для дівчат, він — відповідно, для хлопчиків), і для нього здавався незвичним аж такий тісний, хоча і вкрай платонічний, зв'язок з особою протилежної статі. Темзін і Джонні щосили вдавали, ніби їх також об'єднує лише дружба, проте Ел підозрював, що вряди-годи вони таки спали разом.

Спочатку трійця була нерозлучна, але згодом коло їхніх знайомств розширилося, і туди потрапив Макс, із яким Ел зустрічався подеколи на концертах або зборах соціалістичної партії, де той завжди виступав. Однак темноволосої вельської дівчини Ел не впізнав — утім вона його також не впізнала. На другому курсі його група захопила в студентській спілці контроль над комітетом із питань дозвілля й осучаснила програму суботніх дискотек. Ел зазвичай вів завершальну частину і зажив слави завдяки тому, що завжди обирав щось несподіване: від Сан Ра до Сібелюса. Крім того, він розкладав на столах примірники «Мирних новин» під час обідніх зборів студентської спілки і помалу став обличчям кампуса. І тому Ела злегка розчарувало, що Вайолет його не впізнала.

А ще його здивували її рухи. Пряма, підтягнута, Вайолет швидким кроком вела їх за собою коридором до Максової кімнати. Її сукня — задовга для неї — шурхотіла по засмальцьованому кахлю, мов хвіст якогось звіра.

— Джонні! Ел! Темзін! Вітаю! — Макс пригорнув до себе Ела, натомість дівчина розчинилася в мороку серед тіл, подушок і обкладинок для платівок.

— Ел, ти раніше бачив Вайолет?

Той щось пробубонів у відповідь, намагаючись уместити ноги на клаптику підлоги біля Макса. Зрештою, він був

певен: якби він бачив Вайолет раніше, то неодмінно запам'ятав би її.

Та чи була вона дівчиною Макса? Авжеж, була: короткий привселюдний поцілунок, а тоді Макс знову повертається до нього й починає просторікувати щодо чудової гри ударника.

— Базікаю тут з тобою, а ти, мабуть, хотів би випити чогось, — нарешті засміявся Макс. — Вайолет, запарю чай?

Вайолет спроквола підвела голову з колін Джен. Їй подобалася Джен: вона все вміла робити, всіх знала, але була на диво спокійна і здебільшого любила примоститися десь у дальньому кутку кімнати. І тим відрізнялася від решти присутніх, які всіляко намагалися себе проявити, приміряючи різні ролі самих себе. У Джен було спокійне овальне, з правильними рисами обличчя, довге волосся кольору чаю з молоком, світлі сіро-карі очі, і вона чимось нагадувала Вайолет благочестиву Бет з ілюстрацій до «Маленьких жінок»¹, якими зачитувалася в дитинстві. Але вона ніколи їй того не говорила: бо хто ж хоче бути схожою на Бет?

— Цейлонський, лапсанг чи пів-на-пів? — спитала Вайолет, яка заповзялася збирати брудні горнятка. Її рухи були швидкі й точні.

— О, е-е. Ну-у...

— Пів-на-пів, Вайолет! — упевнено промовив Макс. — Щиро кажучи, Еле, так найсмачніше, повір мені.

Макс ніколи не сидів у куточку. І завжди знав, чого хоче, тому вважав, що знає, чого хоче решта. Вайолет не завжди це схвалювала і тому хотіла була заперечити Максowi й попросити Ела вибрати самому, але насамкінець так нічого й не сказала.

¹ Роман американської письменниці Луїзи Мей Олкотт (1832—1888).

Кухня тонула в сутінках, крізь засмальцьоване вікно ледь-ледь проціджувалися сірі місячні промені, однак Вайолет було достатньо слабкого світла, щоб наповнити чайник. Вона тішилася, що могла бути корисною на дружніх сходинах, і залюбки робила те, що її просив Макс, попри те що сама не надто полюбляла виконувати чийсь накази.

Відколи вона підпала під його вплив, її життя налагодилося. Вона скніла в Шеффілді, аж доки Макс щось у ній угледів і вирішив привласнити.

Ба навіть те, як вона опинилася в Шеффілді, теж відбулося начебто і не з її волі. Вайолет помітила, що деякі однокурсниці, які походили із сімей робітників — а таких було насправді не так багато, — приїхали сюди завдяки порадам якоїсь вчительки. Вайолет надихнула на вступ міс Кеттерік, яку всі в Абері вважали «ексцентричною» за коротку зачіску і маленькі круглі окуляри. Саме міс Кеттерік поставила Вайолет найвищий бал за твір на тему «Піднесеність у творчості Вордсворта». Саме міс Кеттерік намовляла її закінчити останні два класи в школі, а не йти працювати у *Watt*, місцеву крамничку одягу, і саме міс Кеттерік оплатила їй квиток на потяг до Оксфорда.

— Оксфорд, — не тямилася мати, коли Вайолет повідомила про своє рішення за два дні до співбесіди.

Наступного дня Ангарад зустріла доньку біля шкільної брами.

— Не завадило б тебе причепурити, — сказала вона і повела Вайолет до крамнички *Watt*, де вибрала для доньки скромну лавандову сукню з поясом. Мати вже давно збирала гроші «про всяк випадок». Вона складала їх у дзбанок з-під меду, який ховала в глибині шафи.

Вайолет так ніколи й не вдягнула цієї сукні.

Та ось забовваніли жовті будівлі коледжу Магдалени. Вона ніяковіла і шулилася, коли дівчата почали її питати:

«А ти навіщо сюди приїхала?» — наче знали, яку саме школу вона закінчила. Їх дивувало, чому вона не подає заяву до коледжу Ісуса, що підтримував тісні зв'язки із Вельсом. Але Вайолет про такий і не чула. І коли вона мала прочитати уривок із «Доктора Фауста» під пильним поглядом огрядного вусатого професора, рядки перед її очима попливли, злилися й раптом втратили будь-який сенс.

Згодом вона отримала запрошення на факультет англійської літератури в Шеффілді, і мати так захопилася цією ідеєю, що Вайолет була не в змозі ухилитися від пропозиції.

Першого ж вечора Вайолет спробувала поговорити зі своїми сусідками по коридору в гуртожитку Сорбі — доволі ворожій будівлі, — але вони здалися їй такими ж непривітними і самовпевненими, як і дівчата, що їх вона зустріла на співбесіді в Оксфорді. Ба гірше, вони були більш стильні. Звісно, міські дівчата. Серед них вона почувалася немодною і бляклою, а за кілька тижнів відставала від них дедалі більше, немов свого часу не втратила на таємну вступну лекцію, де пояснювали, якою повинна бути студентка.

Під осінніми хмарами і сам Шеффілд гнітив її похмурим виглядом, але місцевість навколо нього чимось нагадувала рідний край. І коли в неї на душі було геть кепсько, вона сідала в автобус або на потяг і вирушала в Пікс¹, який радо зустрічав її розкішними широкими просторами дикої природи, мідним папоротями, рожевою тванню вересових пустирищ. У такі дні їй навіть щастило заснути, не надто сумуючи.

Після різдвяних канікул Вайолет повернулася до університету з новими планами: тисяча дев'ятсот шістьдесят шостий

¹ Парк в Англії на узвишші з вересовими пустищами.

рік мав зазнати докорінних змін. Її записали до іншої семінарської групи, а отже можна все почати з нуля. Вона вигадає для себе новий образ.

— А тепер поговоримо про Калібана. Хтось хотів би висловитися? — спитав їхній викладач, доктор Спірпойнт, сутулий старигань.

Вайолет дотепер не промовила ані слова. *Але я повинна, мушу.* П'єса «Буря» була однією з небагатьох вистав, які вона бачила на сцені театру. Минулого семестру із великим захватом вона дивилася постановку у виконанні Королівської шекспірівської трупи, і щоразу, коли починала про неї говорити, їй від хвилювання перехоплювало подих.

І знову заговорив якийсь студент, що розвалився на стільці, випроставши ноги:

— Він утілює підсвідомість, темний бік людської природи, на відміну від Арієля, що є суто Над-Я.

— А, дякую, професоре Фроїде, — промимрив доктор Спірпойнт. — Калібан справді є протилежністю Арієля, що надає довершеності структурі п'єси. Проте я не зовсім згоден із тим, що вони належать до *людського роду*: Калібан — напівчудовисько...

— Невже? А може, з ним просто повелися не по-людськи? — озвалася Вайолет.

Доктор Спірпойнт глипнув на студентку. Решта одногрупників зацікавлено повернули до неї голови. Гаряча хвиля вдарила їй в обличчя, серце закалатало так, немов хтось став бити у неї в грудях у литаври.

— Прошу — міс Льюїс, якщо не помиляюся? Я ще не чув від вас жодного... аналізу.

Вайолет смикнула вниз бірюзову туніку. Вона витратила всі різдвяні гроші на створення нового образу: придбала високі чоботи й коротше вбрання. І тепер стидалася своїх блідих, як крейда, литок.

— Отож, на острові життя Калібана минало безтурботно — то був його острів! Аж раптом його поневолюють, тепер він мучиться і знаходить розраду лише уві *сні* — «коли я прокидаюсь, я плачу, що знов не сплю». Він — мов... доведений до звіроподібного стану люмпен, принижений і злий, що прагне лише свободи. І помсти.

Вайолет підвела погляд і зустрілася очима з якимось чоловіком: спершись ліктями на коліна, той слухав її з вовчою жадібністю і усміхався.

— Цікава теорія, міс Льюїс, — прикриваючись посмішкою, зневажливо промовив доктор Спірпойнт. — Однак гадаю, що ви помиляєтеся. Шекспірівські лиходії здатні виголошувати пишні промови, але це не означає, що ми повинні приставати до їхніх думок. І Просперо каже нам: він щосили намагався привчити Калібана до культури, але дикуна годі виховати.

— Еге, саме так він і сказав би тепер. Йому просто треба було, щоб той рубав дрова для вогнища!

В аудиторії хтось гігикнув, і Вайолет притьмом підбадьорилася.

— Хай там що, але був би добрий актор на цю роль, ми, звісно, співчували б саме йому.

— Далєбі, ви подивилися виставу, де один з акторів зміг розворушити ваші почуття. Отже, мушу визнати, — до речі, я звертаюся до всіх присутніх — нерідко в театральних постановках надто вільно трактують Шекспіра, але ми не повинні забувати про оригінал. До речі, ви заважили, що *Шекспір* акцентує свою увагу на словах, а не на емоціях, які вже потім кожен актор по-своєму інтерпретує на сцені?

Вайолет уся аж задрижала, слухаючи його і не погоджуючись із його трактовкою. Він, мабуть, йолоп. Або всі вони — йолопи. Вона обов'язково напише курсову на тему «Бурі», де спокійно викладе таку потужну аргументацію,

Голлі Вільямс — письменниця, журналістка, редакторка, театральна критикиня. Працювала у штаті газети *The Independent*, також її матеріали виходили у *The Observer*, *The New York Times* та багатьох інших виданнях. Права на переклад дебютного роману письменниці «Час для кохання» продано у 12 країн.

1947 рік. 1967 рік. 1987 рік.

Три історії кохання в різні проміжки часу. Незмінними залишаються головні герої, які народилися в один день. І хай би в який час вони зустрілися, їм двадцять і вони до нестями закохуються одне в одного. Та неминуче щось стає на заваді їхньому щастю: класові розбіжності, соціальні ролі, амбіції. Тож їм доводиться обирати між обов'язками та почуттями, кар'єрою та стосунками, мріями та реальністю. Що двадцять років світ змінюється, тому стосунки щораз розвиваються по-іншому, непередбачувано. Це захоплива ностальгійна історія про політику, фемінізм, вільні стосунки та запаморочливе кохання, яке всупереч обставинам розквітає знову і знову.

Цікавий дебют, [у якому] постає одвічне питання: а що, як зустрінеш потрібну людину в невідповідний час?

Daily Mail

ISBN 978-617-17-0034-5

9 786171 700345

інтернет-магазин

vivat-book.com.ua

Vivat
ВИДАВНИЦТВО